

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
ZSITYAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Szentgyörgyi István.

Egy színészembert mutatunk ma be olvasóinknak Szentgyörgyi István személyében, aki a kolozsvári színtársulatnak tagja és a mult hetekben vendégszerepelt a budapesti Népszínházban. Szentgyörgyi István a régi magyar színművészek gárdájából való még, s hajlott kora daczára fiatalos kedvvel játszik ma is napról napra a kolozsvári színpadon, amelyhez a szive egészen odanőtt, sőt magához a városhoz is, ahol a színjátszás mellett békés polgár is, lévén neki egy kis házikója és mellette szőlőskertje.

Éppen kerek 39 esztendeje annak, hogy Szentgyörgyi István kikerült a debreczeni iskola padjai közül és elszerződött Latabár Kassán játszó színtársulatához. Hogy színész lett, nagy része van abban a nemrég elhunyt E. Kovács Gyulának, aki mint rendező ráosztotta a Szigetvári vértanuk egyik kisebb önálló szerepét; ez a lelkes magyar színész vette partfogása alá a fiatal, tehetséges színészt, kinek rendelkezésére bocsátotta ruhatárát, megosztotta vele lakását és szerény ebédjét. Szentgyörgyi

István tizenötéven keresztül nem volt szerepkör, mit végig ne játszott volna, de mint maga is megjegyzi, legjobban mégis *magyar*, tőzsgyökeres magyar alakokat szeretett személyesíteni. A magyar csikóst, juhászt, pásztort, betyárt, továbbá a cigányt senki nem tudja ma hübben, igazabban személyesíteni magyar színpadon, mint Szentgyörgyi.

Kolozsvár e kiváló tehetségű színésze a mult héten vendégszerepelt a Népszínházban, melynek közönségét egész elragadta eredeti játékaival. A magyar színész mintaképe ő, aki önérzetes volt világlátásban, tetteivel sohasem dicsekedt s szinte közmondásossá vált kollegáihoz való igaz szeretete, barátsága és őszintesége s így szerezte meg magának egy emberöltőn át való színészi rögös pályáján a „Pista bácsi“ nevet.

Sok viszontagság után 30 évvel ezelőtt került a kolozsvári Nemzeti Színházhoz s azóta a kolozsvári közönségnek dédelgetett kedvencze; kivéve bécsi, nagyváradi és jelenleg budapesti vendégszereplését 30 év óta állandóan a kolozsváriaknak játszik.

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb
magvak beszerzési forrása
ajánlható
Mauthner Ödön es. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapesten, VI. ker., Andrásy-ut 23. szám.

Fölmentett gyilkosok.

Magyarország büntető igazságszolgáltatásának új korszakát nyitja meg az életbeléptetett új bünvádi rendtartás és annak kapcsolatában az esküdtszéki biráskodás. Nem a paragrafus, a törvény hideg betüje ítél, állapítja meg a bűnösöket vagy ártatlanságot, hanem az elme, a szív, a lélek és ösztön együttvéve; egyszóval: a bevádolt polgár fölött ítéletet mond a polgárok választottjainak az összesége. A polgárbiróság 12 tagból álló ítélőszéke, az esküdtszék mondja az ítéletet az új bünvádi rend értelmében. A törvényi igazság holt betüi, jogászeszmével összerótt paragrafusai mellett tehát előtérbe lép az *erkölcsei igazság*, mit a bölesészet elvont tana a lélek szavának nevez.

És imé, alig száradt meg az új bünvádi törvényen a szentesítés pecsétje, az ország két különböző részében Nagyváradon és Szegeden majdnem egy időben hangzik el két fölmentő ítélet a polgárbirák ajkain — gyilkosok feje fölött.

Ezen fölmentett gyilkosoknak a természet törvényei szerint a gyilkoláshoz, az emberi élet kioltásához nem volt joguk, de az emberi igazság értelmében a polgárbirák szerint szükséges volt. Nézzük az eseteket. Az ősz Mihailovics István agyonlőtte 23 éves fiát. Ez a fiu leöléssel fenyegette szüleit, testvéreit, réme volt a családnak, azt a züllés útjára terelte s ha az apa le nem lövi, vadállati dühében elpusztítja a szülőket, kik neki az életet adták, a testvéreket, kik becsületes polgárokat lesznek hivatva nevelni a hazának. A másik eset: ifju Uri Zsigmond földmives szóváltás közben agyonütötte az apját, aki valósággal hóhérja volt a családjának, a fiait botozta, feleségét megkéselte és az egész családját, önnönvéreit elpusztítani akarta.

Hát a gyilkosok tettek szolgálatot a társadalomnak tettük elkövetésével? Ez a kérdés tolul előtérbe e két fölmentő ítélet hallattára. A büntetőtörvény szabályai szerint nem tettek; az „Azt, amit vissza nem adhatsz, el ne vedd!” elve azonban megtört az ezer élogondolattal telt aggyelön leszűrődve; mert aki egy kis társadalmat a nagy társadalomban, egy családot akar minden ok nélkül elpusztítani, az maga érdemli meg a pusztulást. A két gyilkos fölmentő ítéletet, melyet a nagyváradai és szegedi polgárbirák kimondottak, ezen tantételre alapították.

Ne kutassuk, hol az igazság. Igazságot ki-ontott vérrel szerezni nem lehet és a felmentett gyilkosok bizonyára nem jelenhetnek meg fel-emelt fővel Isten ítélőszéke előtt. De igazságszolgáltatásunkban nagy haladás az, hogy az emberi érzés teljes felmentést adhat ott, ahol a paragrafusok irgalmat nem ismernek. A való-

igazsághoz így mégis közelebb fogunk jutni talán, mert amiként felmentő ítéletet hozhatott a polgárbiróság, akként olyan vétséget is büntethet, amelyeket a törvény paragrafusai nem ismernek.

Egy év munkája.

Sok szó, beszéd hangzott el az új rendszer életbelépte óta a képviselőházban és azon kívül is, oly irányban, hogy a közélet bajai gyógyittassanak, a földmives és kisiparos osztály elviselhetlenné vált terhein könnyíttessék. Az új rendszer zászlajára írta a tiszta választásokat, az igazságot, törvényt, jogot és sok egyebet.

Egy éve éppen, hogy az új rendszer életbelépett. A politikában, egy nemzet életében csak por-szem egy esztendő, de azután a romboló munka után, melyet Bánffy és elődjei főképpen pedig Tisza Kálmán kifejtettek, a jó mesgyére tért kormányzati tevékenység eredményei szembeötlők kell hogy legyenek. Nem is nézzük tulsótét szemüvegen a létező állapotokat, egy év munkája áll előttünk s ha más egyéb nem is volna az eredmény, mint a kuriai biráskodás reformja, új bünvádi pörrendtartás, borhamisítók, gabona uzorások üldözése az egész vonalon, már akkor is az elismerés adójával kellene adóznunk az új rendszer és az annak élén állók irányában.

Emberi munka nem tökéletes munka! mondja a példaszó. Amikor az egy évi munkáról elismeréssel szólunk, rá kell utalnunk azokra a tünetekre, melyek a haladás iránya mögött árnyékot vonnak. Akármily keztüös, erős kézzel kezeli is az új rendszer a nemzetiségi kérdéseket, azok újabb alakulásait nem nézhetjük aggodalom nélkül. A román fészkelődés a brassói iskola ügygyel, a fiumeieknek még mindig nem teljesen elintézett kérdése s ujabban a déli részekben, kivált a balkán államok felől szított mozgalom, egy délszláv-szövetség létesítése iránt, mindmegannyi kóros tünetek, melyek az egységes nemzettest megerősödése helyett annak gyöngítését czélozzák. Több erővel, igyekezettel kell e kérdésekben is a kormányzatnak és törvényhozásnak mindazt megtennie, amit a mostani viszonyok között megtehet. Mert kérdezni lehet az egy év munkásaitól: hol a cselekedet, mely a magyar közélet bajait gyógyítja, a kormányzat régi bűneit kiirtja, hol a tevékenység, mely a nemzetiségi izgatásokat s kivált az oláhok térfoglalásait korlátozza, hol a böles intézkedés, mely a fiumei kérdést úgy oldja meg, hogy Magyarország jogai épségben maradjanak s a régi kikötő város autonómiáján se essék csorba?

Az egyévi munka tehát még csak félsiker, kiváltképen ha tekintetbe vesszük az Ausztriával szemben fenálló súlyos helyzetet; mert kevés vigasztalásul az, hogy az új rendszernek sikerült keresztül-

vinni az Ausztriával való kiegyezésnek a kereskedelmi szerződésekkel együtt való lejárást, ha nem haladunk biztos lépésekkel a nemzeti állam fölépítése felé. Erre még legfeljebb csak reményt nyújt az új rendszer által egy év alatt végezett munka.

Országgyűlés.

Múlt héten az állami költségvetés tárgyalását folytatták és a kisebb tárczákat befejezve, a király személye körüli s a belügyi tárczák is tárgyalás alá kerültek.

A honvédek nyugdíja.

Az öreg honvédek tételénél **Lakatos Miklós** a honvédek segélyezési ügyének végrehajtását sürgeti. Utal arra, hogy **Báuffy** semmit se tett ebben az ügyben. Kéri a miniszterelnököt, hogy emelje a honvédek nyugdíját (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Szell Kálmán miniszterelnök utal a király azon nagy tényére, hogy koronázásakor a honvédek megjutalmazta. Még több nagy ténye keltheti fel a régi honvédek háláját. A tétel évről-évre emelkedik. A honvéd-kérdést kegyelettel és figyelemmel kezeli. Az igazolási határidőre nézve kijelenti, hogy több határidőt nem tűz ki, hanem megengedi mindenkinek, hogy igazolja magát, ha tudja. De hitelt érdemlő igazolást követel. Az ügy komolysága kívánja meg, hogy az igen alapos és komoly legyen. Mindent elkövet, hogy a jogos igényeket kielégítse.

A tételt elfogadják.

A király személye körüli miniszterium.

Ugron Gábor bírálja a miniszterium jellegét. A király személye körüli miniszternek a Magyarország elleni bécsi eselszövényeket kollene figyelemmel kíséreni. A külföldi államok képviselőivel a magyar kormány egyenes összeköttetése a király személye körüli miniszter által kellene hogy történjék. A magyar kormány semmiféle ellenőrző szervvel nem rendelkezik, a külföldi államokkal szemben sincs, aki a magyar érdekek megóvására, a szerződések megtartására ügyeljen. Ez lenne a király személye körüli miniszter feladata. A kormány hibát követett el, hogy a magyar érdekek védelmét nem biztosította a külföldön. Kihez fordul a magyar polgár, ha sérelem esik rajta? Még Boszniában is a bosnyák kormány önkényének van kiszolgáltatva a magyar. Ügynökségeket kellene szervezni, melyek értesítsenek bennünket arról, hogy hol szerezhetünk piacokat. Behozták a polgári házasságot, de arról nem gondoskodtak, hogy Ausztriában a magyar állampolgár hol léphessen polgári házasságra. A király személye körüli miniszterium úgy kell hogy álljon, aki az udvarnál, Bécsben, a közös kormánynál, az osztrák kormánynál és a külföldi képviselőknek képviselje mindig a magyar kormányt. Mindaddig, míg ez a miniszterium csak arra való, hogy meghízzott pénzeszacsokknak nemességeket és rangokat osztogasson, a költséget nem szavazza meg.

Szell Kálmán miniszterelnök szerint a 67: XII. t. cz. világos értelmé szerint Magyarországot illető belügyekben, Magyarország a külügyi közös képviselet útján tárgyal, de mint önálló állam a külfölddel szemben. Így van a szentszékekkel is. Hogy

ez ügyeket s más ügyeket a király személye körüli miniszterhez tegyék, azzal nem ért egyet. Nem áll az, hogy azok az ügyek ninesenek ellátva. Mindent ellát a magyar kormány Budapesten. Ahol nines képviseletük Ausztriában, onnan a magyar ember Budapestre fordulhat.

Polónyi Géza helyteleníti, hogy a királyt egy felelősség nélküli miniszter tájékoztassa. Egyházi törvényeink végrehajtása biztosítva van mindenütt csak Ausztriában nem. A vámok terén, az állategészségügy terén mily silányságokat kell elszenvedni az osztráktól! Nem volna-e nagyon hasznos, ha ellenőrzése volna Ausztriában a magyar érdekeknek? Célunk az, hogy a magyar állampolgárok ne legyenek védelem nélkül Ausztriában. Ha csak azért akarják fentartani a király személye körüli miniszteriumot, hogy proceszsiók alkalmával vigye a baldachint, arra nines szükség.

A Ház a költségvetést elfogadja.

Ezután a belügyi tárczára került a sor.

Forgách Antal gróf örömmel üdvözli a kormányt a közigazgatás javítására vonatkozó törekvésének útján. A fizetésjavítást különösen a közigazgatási tisztviselőkre kéri, mert ők vannak legmostoháiban ellátva. A közigazgatási szervezetben sok hiba van s a kormány a gyakorlati szempontok érvényesítésére kell, hogy gondot fordítson a reformnál.

Komjáthy Béla kifejti, hogy a nemzetiségi kérdést mindig napirenden kell tartani, amíg az az ország javára megoldva nem lesz. Hosszu ideig elhanyagolták ezt a kérdést. Minden magyarnak keresni kell a módokat és eszközöket a bajok orvoslására, hogy valamit tehessünk, első feladat a helyzet ismerése. Ezt a nemzetet nagy veszély fenyegeti. A miniszterelnök az ő multkori beszédét félreértette, mert azt tételezte fel, hogy ő erőszakos eszközöktől várja a kérdés megoldását. Nem óhajtja az erőszak politikáját. A vezetőket azonban ártalmatlanná kell tenni, összeköttetésüket a külfölddel meggátolni, sajtójukat figyelemmel kell kíséreni. Félémlíteni senkit sem akar, csak azt, aki az állameszme ellen tör. Az a nép szereti ezt a hazát, csak a bujtogatókat kell elvonni tőle s a nemzetnek erejét majd gyarapítani azzal a néppel. Ennek az államnak, nemzetinek, magyarnak kell lenni, ezt magyarrá kell tenni minden módon.

Latinovics Pál a tisztviselők fizetésének javítását sürgeti. Ezelőtt még három évtizeddel a vagyonos középnemességből kerültek ki a tisztviselők. A fizetéseket arányosan kell tenni a bírói karral és a katonakéval! Foglalkozik a szegényügygyel, mely rendkívül rossz elbánásban részesül. A szegényházakról nem gondoskodnak eléggé. Van azonban város, hol áldoznak. Ilyen Baja, hol az összes kerületi szegények ellátásban részesülnek. Sok hiány van a közegészségi ügyekben. A községi orvosok díjazása nyomoruságos. Járvány-kórház és gyermek-kórház nines, ezeknek felállítására meg kell tenni az intézkedéseket. Ezek okvetlen nélkülözhetlen szükségesegek. Kívánja, hogy több segélyt adjanak a színészetnek, hogy ne kelljen erkőlestelen darabokat előadniok. A rendőrségnél a létszám felemelését, a vármegyékben a községi rendőrség behozatalát. Bizalma van a kormány iránt s a költségvetést elfogadja.

Holló Lajos az előtte szóló beszédére megjegyzi, hogy az a helyes óhajtás, mely itt folyton hangzik a tisztviselők fizetésfelemelésére, nem teljesítettik, míg amit itt senki se hangoztatott, a katonatisztek fizetése felemeltetett. Ebből látja, hogy nem veszik

tekintetbe az ország érdekeit. Attér a közigazgatási reform kérdésére. A községi szervezet oly módját kell megteremteni, mely megvédje a község lakosait a kifosztogatástól. Hivatással bíró, függetlenné tett, nyugdíjjogosított tisztviselőkről kell gondoskodni a közigazgatásban. A központból szakképesítést kell adni a vidéki közigazgatási tisztviselőknél. Az államosítást nem akarja.

Major Ferencz konstatálja, hogy a szabadelvű párt tagjai a legerősebb kritikát mondják azon közigazgatás felett, amelyet harmincz éven át ők támogattak leginkább. Így tesz gróf Tisza István is. Akik a rossz rendszerben nőttek fel, azok most egymásután hangoztatják a mea culpa-t. Mi az oka, hogy a társadalom ma elzüllik? Az elkedvetlenedés a közigazgatási tisztviselőknél, kik már nem vesznek részt a társadalmi tevékenységben. At kell alakítani a közigazgatást szellemi és anyagi szempontokból.

A magyar államot meg kell teremteni nemzeti-ségi és faji különbség nélkül. Eddig mindent a választás érdekei szerint intéztek. A szociális kérdésben örömmel látja, hogy a vallásosságot hangoztatják. Foglalkozik a közegészségügyi kérdésekkel, melyeknek reformját ismételten sürgeti. Különösen a bábaképzés javítását teszi a kormány feladatává. A közegészségügyi törvények módosítása mulhatlanul szükséges. Az orvosoknak a helyzete nagyon sanyaru. A betegsegélyző pénztáraknál egyegy látogatásért néha az orvosnak nem jut több, mint nyolez fillér. A kórházügy sincs kellően rendezve. 24 000 elmebeteg van, de csak 4000 részül ellátásban. Napokig tudna beszélni a hiányokról, de általában a közegészségügyre való költségek emelését kéri. Tűzze a Ház napirendre a közegészségügyi kérdést. A közegészségügyre minden költséget meg kell szavazni.

Pulszky Ágost foglalkozik a szociálizmussal. A tisztviselők helyzete is alapjában szociális kérdés, de ez égető kérdés. Minthogy a legjobb igyekezetről meg van győződve a kormány részéről, a költségvetést elfogadja.

Molnár János szól a választási cenzusról, melyet helytelennek, jogtalanak, igazságtalannak és eltörendőnek tart. Helytelen, mert elavult mértéket használ. Jogtalan és helytelen a cenzus nemesak azért, mert a törvény elavult, hanem azért is, mert sok helyen helytelennül alkalmazzák. Az adóalap tekintetbevétele sem igazságos. Az általános titkos választás volna a helyes állapot. De mert ez nem lehetséges, minél inkább ki kell terjeszteni a választói jogot a népre. Adjunk választói jogot minden polgárnak, aki egyáltalában bármely kis állami adót fizet. Ez szabadságot, haladást, jogegyenlőséget feltételez, tehát elfogadhatja a kormánypárt. Amíg ezt nem teszi, a költségvetést nem fogadja el.

A tárgyalást folytatják.

Egy ember, aki hallgat.

A legtöbb ember akkor válik félelmissé, ha a szó fegyverével él. Ellentétben ezzel, van egy államférfi a magyar parlamentben, aki a hallgatásával kelt félelmet. Ott ül a törvényhozás köz-katonái között, mint egy hatalmas ércszobor: ül és hallgat *Szilágyi* Dezső. Hallgatása jobban nyugtalanítja a szabadelvű pártot, mint tíz ellenzéki honatya nyílt támadása. Vajjon mit

forogat fejében ez a nagyeszű vasember? Mire tartogatja súlyos buzogányát? Hajh, mert *Szilágyi* nincs megelégedve a helyzettel. Mint házelnök tulajdonképpen ő buktatta meg a Bánffy kormányt, mert ott hagyta a helyét s nélküle nem tudtak boldogulni. Az új kormányelnök az ő széles vállain lépett a bársonyszékbe. Azóta sok változásról beszéltek, miniszteri tárczák be-töltéséről keltek hírek és *Szilágyi* soha szóba sem került. *Szilágyi*t elfeledték, pedig a vasember még élni akar. Nagy tehetségéhez méltó vágyai vannak s ezt jól tudják róla. De az udvarnál nem szeretik s ezért a kormány kénytelen mellőzni. Vajjon megelégedhetik-e a viszonyok ilyen alakulásával *Szilágyi*? S ha elégedetlen, mi a terve, kire akar sujtani s kit akar emelni erős kezeivel? Ez találgatás tárgya. *Szilágyi* nyugodtan ül helyén és félelmesen hallgat.

Ne bántsd a zsidót!

Egan Ede, a ruthének kormánybiztosa a múlt héten Munkácsen beszédet tartott, a melyből sokan azt magyarázták ki, hogy *Egan* antiszemita (zsidógyűlölő). Ezért aztán hajszát indítottak ellene s a földmivelésügyi minisztertől egyenesen azt követelték, hogy csapja el. Darányi azonban előbb meggyőződést szerzett a dolog mibenlétéről s kiderült, hogy *Egan* sok keserű igazságot mondott ugyan a zsidókról, de azok csak a Galicziából bevándorlott vuklis zsidókra vonatkoztak, a kik valóságos pióczái a szegény ruthén népnek. A magyar hazafias zsidóságot *Egan* nem hogy sérteni akarta volna, de ép ellenkezőleg, felhívta őket, hogy a galicziai bevándorlás ellen együttes erővel védekezzünk. Így állván a dolog, Darányi miniszter továbbra is meghagyta *Egan* állásában, hol eddig is nagy érdemeket szerzett. Megnyugodott a tulságosan érzékeny zsidóság is, mert belátta, hogy őt bántani senkinek sem volt eszeágában. A magyar zsidóság csakugyan nem is szolgált rá vádakra, eltekintve a kivételektől; kivételek azonban mindenben vannak. Ellenben a galicziai vuklisok ellen védeni kell magunkat s mindenki osztatlan örömmel fogadta a kormánynak azt az ígérését, hogy a galicziaiak beözönlését bevándorlási törvénnyel fogják megnehezíteni. Ez ellen a magyar zsidóságnak sincs oka kifogást emelni.

Politikai cselszövények.

A bukott Bánffyk ugyancsak működésbe léptek. Azonkívül, hogy egy napilappal toborzanak maguknak híveket s ellenségeket a kormánynak, sürűen értekeznek, de hogy miben török a fejüket, azt a titok fátyola fűdi. A cél azonban tudvalevőleg az, hogy Bánffyt vagy valamelyik régi zsoldosát visszaesinálják a bársonyszékbe. Az aknamunkát evégből a vidéken is szerte megkezdették. Ország-

szerte dolgoznak azon, hogy az új választásoknál súlyt biztosítsanak maguknak. Ugy látszik, pénzük is, emberük is van elég. Sokakat nyugtalanít ez s azt tanácsolják, rendelné el a Széll-kormány a választásokat, mielőtt a Bánffyék a vidéken tulsulyra jutottak volna. A kormány azonban nem kezdhet bele új választásokba, mielőtt Ausztriával a kiegyezés ügyét nyélbe nem üti. Azután ha rendbe jön, bizonyára Széll Kálmán is fog érteni annyit a cselvetéshez, hogy választás előtt a régiből visszamaradt s kétes politikai hitvallású főispánoknak utilaput köt a talpa alá. Így aztán a Bánffyék előre megszerzett hívei keveset árthatnak a választások tisztaságának.

Tulzott liberalizmus.

Egy jogtudós, Nagy Ferencz dr., nemrégiben előadást tartott, amelyben kimutatta, hogy mai kereskedelmi törvényeink rosszak, mert nem védik eléggé a kisembereket és a gyengébbeknek az erősebbek által való kiszákmányolását lehetővé teszik. Szóval tele vannak a „tulzott liberalizmus“ hibáival. Ezért módosítani és szigorítani kell azokat. A kormányban is előkészületeket tesznek arra, hogy a kereskedelmi törvényeket átgyurják.

Mire jó a kartel?

A petroleumgyárosok összebeszéltek s felemelték a petroleum árát. Az ilyen összebeszélést úgy hívják, hogy kartel. Miután minden petroleumgyáros részt vesz a kartelben, úgy állapíthatják a petroleumárakat, ahogy nekik tetszik. Ez annyival könnyebb nekik, mert a külföldi petroleum csak magas vám mellett juthat be hozzánk. Az állam vámokkal védi a petroleumgyárosokat, hogy ne kelljen versenyezniök a külfölddel. Ezek aztán hála gyanánt kartelt kötnek a petroleum áremelésére s ilyenformán a fogyasztó-közönséget s különösen a szegényebb néposztályt ugyszólván adóval terhelik meg. Ez bizony olyan visszaélés, amelyet a kormánynak nem szabadna tűrni. Szóvá is tették az ügyet a képviselőházban, kérdezték, mit akar tenni a kormány a kartel ellen. A választ kíváncsian várjuk. Itt van most az alkalom a kormánynak megmutatni, hogy szakított a régi rendszerrel, amely tétlenül nézte, hogy az élelmes pénzemberek a védtelen közönséget kifosztogassák. A külföld több államában szigorúan büntetik a karteleteket, fájdalom, nálunk még mindig szabadon garázdálkodhatnak.

Szövetkezeti küldöttség a minisztereknél.

A napokban egy számos tagból álló küldöttség tiszteleggett úgy Széll Kálmán miniszterelnöknél, valamint Lukács László pénzügyminiszternél is gróf Károlyi Sándor vezetése mellett.

Gróf Károlyi arra kérte a miniszterelnököt, hogy az országos központi hitelszövetkezetről bekövetkező igazgató választásnál hasson oda, hogy az igazgatóságba a törvény szellemének megfelelően, a szövetkezeti ügy iránt buzgólkodó s maguknak e téren érdemeket szerzett férfiak jussanak be. A miniszterelnök e kívánságot jogosultnak ismerte el és meleg szavakban emlé-

kezett meg azokról a kiváló érdemekről, melyeket gróf Károlyi Sándor a szövetkezeti téren másfél évtized szakadatlan munkássága által szerzett s amely neki a jók elismerését teljes mértékben biztosítja. A pénzügyminiszter körülbelül hasonló értelemben nyilatkozott és megígérte, hogy a szóban forgó kérdést kiváló figyelem tárgyává teszi.

A küldöttség magyarul mondván annak igyekszik elejét venni, hogy a központi hitelszövetkezet igazgatóságába csupa hivatalnok embereket ültessenek be. Ezek helyett olyan férfiakat kívánnak, akik társadalmi téren már eddig is működtek s bebizonyították, hogy a szövetkezeti ügynek barátjai és a szövetkezeteket nemcsak papírosból, hanem az életből is ismerik.

Bűnök bünje.

Két nap alatt az ország két esküdtszéke hozott igen érdekes verdíktet. Az egyik a szegedi esküdtszék, a másik a nagyváradi. Mindkettő gyilkost mentett föl. Szegeden visszaadták a szabadságát egy ősz parasztembernek, a ki agyonlőtte legényfiát, Nagyváradon pedig fölmentettek egy legényt, a ki szövénytásközben agyonlőtte az apját.

A szegedi esküdtszék fölmentett egy öreg embert, a ki gyilkosságért került vád alá. Mihajlovics István volt a vádlott, egy magas, szikár, őszhajú parasztember. Tavaly, karácsony másodnapján agyonlőtte huszonhárom esztendőes fiát, Gyulát, a ki késsel fenyegette az apját és a testvéreit. A gonosz fiu réme volt a családnak s többször eldicsekedett vele, hogy fölcsapna Rózsa Sándornak, ha találna még vagy tiz magához való elszánt legényt. A boldogtalan apa, a ki a fia hibájából lett gyilkossá, arra a kérdésre, hogy bűnösnek érzi-e magát, ezt felelte:

Tekintetes esküdtszék! Tudom, mit tettem; megöltem a fiamat, a kit nagyon szerettem; gyilkos lettem, a ki soha sem hibáztam. Bűnös vagyok s azt hiszem ártatlanul...

Aztán reszkető hangon beszélt el a szerencsétlenség részleteit. A mikor a fiu késsel fenyegette a testvéreit, az öreg kérlelő hangon mondotta:

— Gyula fiam, mit akarsz, az Isten szerelmére!

— Hallgas, vén lóköttő, felelte az elvetemült legény, legyilkollak mindannyiokat.

És késsel támadt az apjára is, a ki kimenekült a szobából. Az ablakon át látta, hogy a fia az egyik öcsését a hátán megszurta.

— A szívem alig dobogott, folytatta vallomását a boldogtalan ember, nem láttam a könyeimtől. Puskámat az alacsony ablakpárkányra támasztottam és beszóltam az ablakon, könyörögve, kérlelve, esítitva:

— Térj magadhoz, fiam!

Gyula az ablakhoz ugrott s a késsel kidőfött rajta, az üvegeserép csörömpölt, a kés szemem előtt suhant meg, hátratántorogtam, még egyet ugrottam s e pillanatban, Atyám, miért adtad e pillanatot, a hönöm alatt szorongatott fegyver...eldördült...

Az öreg e vallomás után hangosan zokogott s nem volt senki a tárgyaló teremben, a kinek szemében a részvét könnyet ne fakasztott volna.

Megindító jelenet volt, mikor a vádlott István nevű fiát s a leányát hallgatták ki mint tanukat. Mikor a tárgyaló terembe léptek, előbb ősz apjukat üdvözlötték s tiszteletteljesen kezet csókoltak neki.

Mihajlovics Istvántól ezt kérdezte a védő:

— Milyen ember a maga apja a családja iránt?

— Az én apámnak e tekintetben nincsen párja Magyarországon, felelte élénken a fiu, aztán lehajította a fejét és sirt.

Az esküdtek, mint említettük, fölmentésre szavaztak, mire a törvényszék nyomban szabadon bocsátotta a vádlottat.

*

A nagyvárad esküdtszék előtt hétfőn volt az első bűnügyi tárgyalás. A vádlott ifj. Uri Zsigmond bihar-egyházi földművelő, a ki apját szóváltás közben agyonütötte.

A vádlott nem tagadta tettét. A tanúk kihallgatásakor kiderült, hogy a meggyilkolt id. Uri Zsigmond valóságos hóhérja volt a családjának. A fiait botozta, feleségét meg is késelte. Minden tanu a vádlott javára vallott és maga az özvegy anya zokogva védte a fiát, a kinek, ugymond, nem volt más bűne, csak az, hogy nem tudta nézni, hogyan kegyetlenkedik az apa az anyjával.

Az esküdtek ifj. Uri Zsigmondot fölmentették, a mit a hallgatóság zajos éljenzéssel vett tudomásul.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. Délafrikában folyt a harc szakadatlanul a mult hét folyamán. A hét harcztéri eseményeiből az alábbiakban számolunk be:

Transzválban, hol Ladysmithet ostromolják és a város fölmentésére előnyomuló Buller angol vezért háromszor verték vissza véres csatákban a burok, a helyzet újra változott. Buller tábornok a három veszett csata után ismét előnyomul, hogy Ladysmithet fölmentse. Az a remény kecsegteti az angolokat, hogy a nyugoti harcztérre vonult innen a bur sereg egy része, tehát most a csekélyebb erővel bátran fölvehetik a harcot. A burok folytatják az előbbi szokásos harcmodort. Buller serege elől vonulnak vissza mindaddig, míg biztos, jó hadálásba jutnak és ott fogadják az angolokat. Annyira engedték már az előre vonuló Bullert, hogy Colenzót, ahol első nagy vereségét szenvedte, már elfoglalhatta, mivel a burok ellenállás nélkül odahagyták.

Ladysmithből kevés hír érkezik. Az ostromló burok seregéből nagyrész a nyugoti harcztérre vonult át, mert biznak abban, hogy Buller seregét feles haderővel is távol tudják tartani Ladysmithtől és a város éhség miatt megadja magát.

Fokföldön és Oránzs szabad állam határán hetek óta patakzik a vér. Nap-nap után véres csaták folynak. Roberts lord az angolok fővezére 45—50 ezer emberrel tört be a burok földjére. Az oránzsi burokhoz fölhívást intézet, melyben hűségre szölitja fel a trónhoz és azzal biztatja, hogy nem lesz bántódásuk, ha elhagyják Transzvál lázongó népét. Ez a fölhívás általános megbotránkozást szült Oránzs szabad polgárai között. Az oránzsi burok nem fogják elhagyni transzváli testvéreiket az utolsó csep vérig.

Roberts angol fővezér előnyomulásáról nagyon érdekes örömhíreket közölnek. Egyik hadteste föl-

szabadította French tábornok vezetése alatt az ostromolt Kimberleyt. Ez volt a mult hét legnagyobb örömhire, de ha tekintetbe vesszük, hogy a várost ellenállás nélkül szállották meg az angolok, nem nagy dicsőséget jelent ez az örömhír. A burok igen gyöngye védelmü helyen voltak, nem fogadták el a harcot, hanem elvonultak Kimberley alól.

Az angol lapok ujongnak, de katonai szakértők rosszra magyarázzák ezt a könnyü győzelmet. French üldözte az elvonuló burokat és elvette 78 élelemmel rakott szekereket. De ezzel szemben más oldalon vesztettek sokkal többet az angolok, mert a nagy sebessen előnyomuló angol tábor mögött igen jelentékeny bur sereg áll és fenyegeti Roberts főseregének összeköttetését Fokvárossal. Egyetlen vasutvonala van a hátamögött és ezt a vonalat két helyen is megtámadták a burok.

Kaffyfontein mellett a burok elvettek a Kimberleybe szánt élelmekből négyezer darab szarvasmarhát és elfogtak 100 angolt, ami sokkal nagyobb veszteséget jelent az angoloknak, mint a mennyit nyertek Kimberley fölszabadításával. Továbbá Schoeman bur tábornok a rensburgi pályaudvart támadta meg.

A pályaudvart védelmező 200 angol közül 142 esett foglyul. A foglyok közül 44 volt sebesült, a kiket pokróczokon vittek magokkal a burok. Az angolok egy ágyut és segítséget kaptak és üldözni kezdték a burokat, minek következtében a sebesülteket kénytelenek voltak hátra hagyni. A foglyokat elvitték. Itt a burok csak két halottat és négy sebesültet vesztek.

Roberts fővezérnek ezéja volt egyenesen Oránzs állam fővárosa Bloemontfontein ellen törni és azt elfoglalni, de 150 kilométer ut van előtte, hol nincs vasut és a nagy sereg részére 10 ezer kocsi kell, mit nehezen fog kapni a fokföldi tartományban egyhamar. Legnagyobb baja az, hogy nem találja a burok főseregét Kronje tábornokkal. Az angol fősereg háta mögött erős bur had vonult össze Dalarey bur vezér mellé, hová újabb táviratok szerint a Fokföldre betört burok is csatlakoztak, körülbelül 10 ezeren. Ez megállította az angolokat. Roberts szét kellett, hogy ossza seregét, ami nagyon veszélyes, mert a bur fősereg hollétéről mitsem tud. Az angolok előnyomulása megakadt.

Legújabb táviratok szerint, mely Brüsszelből jött, azt jelentik, hogy Kronje tábornok csak erősítést várt, melyet megkapott és most 35 ezer emberrel és félelmes tüzérséggel rendelkezik. Ugyan- csak brüsszeli táviratok jelentik, hogy Joubert, a burok fővezére abban hagyja Ladysmith ostromát és a nyugati harcztérre megy. A harcztérről jövő ezen utóbbi jelentések arról győznek meg, hogy a háboru most érkezett a döntő pontra.

MI UJSÁG?

A király Budapesten. Ő felsége a király a múlt héten Budapestre jött, ahol több hétig fog tartózkodni. Most pezsgő udvari élet van a budai várban, mert habár a folyamatban levő építkezés miatt nagyobb ünnepélyeket nem is tartanak a királyi palotában, egymást fogják érni a királyi kihallgatások és az udvari ebédek. A király itt tartózkodása idején minden hétfőn és csütörtökön legfelsőbb kihallgatást fog adni.

A király s a magyar ipar. Hegodius Sándor kereskedelemügyi miniszter a legutóbbi kihallgatáson ő felsége érdeklődő kérdésére megragadta az alkalmat, hogy a magyar ipar föllendítése érdekében megindított állami és társadalmi mozgalomra vonatkozólag részletes előterjesztést tegyen. A király meleg érdeklődéssel hallgatta az előterjesztést s biztosította a minisztert, hogy teljes rokonszenvvel kíséri a mozgalmat.

Vörösmarty szülőháza. Említettük, hogy Vörösmarty születésének századik évfordulóját országos ünnepséggel fogják megülni, mely alkalommal az ünnepély egyik pontja Vörösmarty kápolnási szülőházának emléktáblával való megjelölése lesz. Most azonban kitudódott, hogy Vörösmartynak tulajdonképpen nincs is szülőháza, mert ama házat, melyben Vörösmarty született, a rákövetkező évben, tehát 1801-ben — mert az csak rozoga viskó volt — gr. Nádasdy lebontatta és helyére vagy szomszédságában új házat építtetett, a hol Vörösmarty nevedett. Az emléktábla tehát azzal a felirattal, hogy „Itt született... stb.” nem szövegezzhető. Ebben a dologban dr. Thaly Kálmán orsz. képviselő is úgy nyilatkozott, hogy tényleg azt, hogy „Itt született... stb.” feliratot mellőzni kell.

Háromszendős tolvaj. A nagyobbik, Hirt Aranka, már 10 éves, de büntársa, egy kis fiú, mindössze csak 3 esztendő. Kettecskén eljárógtak a boltokba s míg a feleska a kereskedőt, vagy a segédet foglalkoztatta, addig a kis Aranka odasompolygott a pénztárhoz és zsebre gyűrt egy-két bankót. A tolvaj leányka uri ruhában járt s így senki sem gyanakodott rá, a míg a rendőrség valahogyan most rá nem jött a manipulációra. A kedves gyermekek több száz koronányi összeget lopkodtak már össze. A budapesti rendőrség most azt kutatja, hova tette Hirt Aranka ezt a sok pénzt s a kis leány szüleit gyanúsítja bűnrészességgel.

Munkás a király előtt. Az e héten, kedden tartott királyi kihallgatás azért volt nevezetes, mert egy munkás járult a trón elé, Ritska Mátyás munkásember 45 év óta dolgozik egy helyen, amiért királyi kitüntetésben részesült. A király körülményesen tudakolta 45 év óta egy helyben dolgozó munkás viszonyait és

örömét fejezte ki, hogy ismét egy érdemes munkást volt alkalma kitüntetni.

A pozsonyi vár romlása. A pozsonyi vár, mely a múlt század derekán, Mária Terézia uralkodása alatt mesés fénynek és pompának tanyája volt, az asszonykirály halála után teljesen elhagyatva, lassankint romba dült s ma már csak mint történelmi emlék s mint Pozsony képének egyik legszebb részlete érdekli a világot. E várról, mely különben a katonai kincstár tulajdona s egyik részében kasszánya van, mostanában sok szó esik Pozsonyban. Minap késő este ugyanis a várfalnak egy körülbelül 20 köbméterre tehető része az esős időjárás következtében leomlott, s majdnem végzetes katasztrófát hozott az alatta épült házsorra és ennek lakóira. Szerencsére az omlást jókor észrevették s a katonai hatóság azonnal megtett minden óvintézkedést a várfal környékének biztosítására.

Kossuth-arczkép leleplezése. Sepső-Szent-György város képviselő-testülete a tanácskozó terem számára Gyárfás Jenő székely születésű festőművészsel megfestette Kossuth Lajos életnagyságu arczképét s azt július 11-én leplezik le ünnepélyesen. E napon tartotta ugyanis Kossuth a képviselőházban ama örök emlékü beszédét, a melynek hatása alatt nyomban megszavazták a 200,000 honvédet és 42 millió frt hadi költséget. Az ünneprendező-bizottság élén Benedek János kir. közjegyző áll.

Halálos cigány-párbaj. Pusztá-Tolmács biharmegyei községben Kurpás György brácsás kiütötte a nála jóval idősebb Angelli Benedek szájából a klarinétot, mert az szerinte rosszul fújta. Ez a lakodalmi nép szemelattára történt. A klarinétos erre úgy mellbe vágta a brácsost, hogy a bőgőre esett.

— No kutya, ezért párbajra hivlak — lihegte a brácsás és másnap egy cigány segéd előtt dorongokkal csakugyan egymásnak rontottak. A szegény Angelli már az első összecsapásnál elesett, koponyája kettérepedt és meghalt.

A bányászok sztrájkja. Franciaországban és Ausztriában még egyre tart a bányászok sztrájkja. Az osztrák bányászok sztrájkjában alig történt változás, mindössze néhány tárnában kezdtek dolgozni.

Nagy szerencsétlenség a vidéken. Hervatfa zala-megyei községben Mayer Móricz pusztáján nagy szerencsétlenség történt a minap. Az istálló gyanánt egy a halom oldalába épített pinczeszerű helyiséget használtak. A tetőt a bolthajtásra hányt föld helyettesítette, mely az utóbbi napok bő esőzésétől igen megázván, oly sulyossá vált, hogy terhe a szabadon álló negyedik falat kinyomta helyéből. Az alkotmány mennydörgéses robajjal dőlt össze. A törmelék 25 drb. szarvasmarhán kívül három embert is maga alá temetett. A gulyásné, kit halála alvásközben ért utól, szétroncsolt koponyával hozták a felszínre. A gulyás és ennek társa éppen az etetéshez fogtak, a szerencsétlenség pillanatában az ajtó környékén voltak; őket cselédtársaik tiz körmükkel ásták ki,

mindkettőjük súlyosan sebesült. Halász zalaegerszegi járási orvos gyógyítja őket. A kár meghaladja az 5000 koronát.

Megjutalmazott munkások. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Csongrádmegyében öt mezei munkásnak fejenként 200 korona jutalmat adott s őket diesérő oklevéllel tüntette ki. Vadnay Andor főispán szép beszéd kíséretében nyújtotta át a munkásoknak a kitüntetést. A munkások közül Király Sándor 20, Tóth János 28, Csákos Sándor 26, Tóth Mátyás 25 és Czibulya Mihály 22 esztendeig állottak egy és ugyanazon uraságnak a szolgálatában.

Szeged árviztől fél. Szeged város e hét elején tartott közgyűlésén elhatározta, hogy küldöttséget meneszt a földmivelésügyi miniszterhez s megsürgeti a várost védő körtöltés s a Tisza védvonalának megerősítését. Szegeden attól félnek, hogy a Tisza nagy vizállása mellett a várost újabb veszedelem fenyegetheti, ha a körtöltést teljesen meg nem erősítik. A félmillió munkát már régebben megígérte az állam, de eddig még semmit sem tett.

Tisza Kálmán áldozata. A biharmegyei Tenkén fölakasztotta magát Szopó József, nyugalmazott albiró, hités ügyvéd. A szerencsétlen ember valósággal a Tisza Kálmán rendszerének volt az áldozata. Zentán volt albiró, a hol el merete követni azt a vakmerőséget, hogy bátran hirdette ellenzéki elveit, sőt nyílt levelet tett közzé Tisza Kálmánról, a miben elítélte a politikai rendszerét. Az albirót erre fegyelmi vizsgálat alá fogták s nemcsak állásától, de nyugdíjától is megfosztották. Ezután hánytatott a sors: legutóbb Popp Zoltán belényesi ügyvédnek volt az irodavezetője. De elkeseredett, hogy a régi önállósága helyett más kenyerét eszi és fölakasztotta magát az ellenzéki elveinek áldozata.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület titkársai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptára 1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ezen **hatodik évfolyama** régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

1 forint 60 krajczár.

Megrendelhető

a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

GAZDASÁGI DOLGOK.

Tavaszi legeltetés.

Időjárásunk megenyhült, esős lett s így gyors léptekkel haladunk a kítavasodáshoz. Legelőink maholnap kizöldülnek s a téli takarmányneműek elfogynak. Ide s tova legelőre hajtjuk a növendékjóságot. Miután azonban még addig van néhány hetünk, s miután hazánkban a legeltetést a gazda legtöbb esetben a pásztor-ember észére bizza, — na meg a marhájára: ezeknek pedig tudvalevőleg „más gondjuk is van“, — ezélszerűnek tartjuk a legeltetésről egyet-mást e helyen elmondani.

A ki tavasszal tönkreteszi legelőjét, egész nyáron át koplal a jószág. Tavasszal pedig igen könnyű a legelőt tönkretenni. Nem kell ahhoz egyéb, minthogy kihajtsuk a jószágot a még fel nem szikkadt legelőre s mindjárt az első 1—2 hét alatt összetapossuk az egész legelőterületet.

Ejnye, de hamar kimondta! — gondolja egyik-másik olvasónk, — hisz ezt bizony mindnyájan így szoktuk csinálni!

Epen ez a hiba; ezt követi azután egész nyáron át a bünhődés.

A legeltetés is gazdálkodás s ép ezért ehhez is tervszerűen kell fogni. E terv ilyen módon készül. Mindenekelőtt jelöljük ki legelőnkön a háttas és lapos földeket s adjuk ki parancsba a pásztoroknak, hogy először is csak a háttas földeket legeltessék, hogy a laposok megszikkadhassanak s nyár derekára is jó legelőt adjanak. Azután sohase engedjük meg, hogy a pásztorok a fülök gombjára feküdjenek s a kutyákra bizzák a nyáját: hanem ők járjanak elől és arra kapassák a jószágot, hogy egyszerűen, csoportosan legeljenek. Ha napközben le akar pihenni a jószág, akkor sohase eresszék uj legelőre, hanem a már lelegelt területen fektessék meg, a hol már nem taposhat le füvet s a hol ganéjával csak hasznot csinál.

Egy-egy napra, különösen eleinte tavasszal, ne szabadítsunk fel nagy területet. Ne is hajtsuk ki nagyon korán a jószágot s délután meg minél korábban hajtsuk haza. Nehogy pedig e mellett állatjaink koplaljanak, — reggel is, a legeltetés előtt, este is, hazahajtás után, adjunk az istállóban is jószágainknak egy kis takarmányt. Ha mást nem, hát tavasszalalmát. E takarmány megtölti az állat bendőjét, megakadályozza azt, hogy a friss, vízduz fütől hasmenést kapjanak jószágaink s elejét veszi annak, hogy gyenge legelőnk időnek előtte lekopaszodjék.

Még azt is javasolnám, hogy az egyik bojtár egy lapáttal vagy egy 3—4 águ vasvillával minden nap szórja szét a legelőn a ganéjhulladékot, nehogy

A LESKELŐDŐ.

ez alatt kiszűjön a fű s e foltok egész nyáron át termés nélkül álljanak, de hát, a ki még ezt is megfogadná, az úgy járna, mint a hollandus, a ki épen kétannyi jószágot novel fel legelőjén, mint mi magyarok.

Lovak esőkönnyössége.

Csökönnyösség elnevezésével jelzik az igavonó háziállatok azon rossz szokásait, melyek abban nyilvánulnak, hogy azok a tőlük jogosan megkívánható munkát nem teljesítik; vagyis kocsiba fogva nem huznak, nyereg alatt nem mennek.

A csökönnyösség lehet öröklött vagy szerzett hiba és valószínű, hogy mindkét esetben az ok az állatok értelem- és kedélyvilágában keresendő.

A szerzettnél, a hiányos értelemmel felruházott állat mintegy visszaemlékezve a rossz bánásmódra, félelmében lesz csökönnyös. Az ilyen csökönnyös állat idegen helyen jóakaróvá válik, míg másnál épen a hely iránti szokatlanság idézheti elő a csökönnyösséget.

Az állatok csökönnyössége különböző alakban nyilvánulhat. Vannak lovak, a melyek a tisztitáznál nyugtalankodnak, mások az istállóból való kivetésnek szegülnek ellen. Ilyen és ehhez hasonló eseteknél, mivel a jó bánásmód által ezek megszüntethetők, a törvény nem nyújt védelmet a vevőknek, ha csak a vételnél külön kikötés tárgyát nem képezte. Ugyancsak nem képezheti per tárgyát az oly csökönnyösség sem, mely bizonyos időben bizonyos munkára szorítkozik pld. a ló jól huzza a terhet, de a futásra nem hajlandó.

Ellenben vannak oly állatok is, melyek a gondos ápolás s a jó bánásmód dacára is csökönnyösek, nemesak az indítást érző intésekre, ostorcsapásra nem indulnak, hanem még harapnak, rugnak, neki támaszkodnak a rudnak, hátrálnak, ágaskodnak, keringenek, sőt le is fekszenek. A hátsó lovak nem engedik magukat felnyergelni, nem türik hátukon a lovast, különböző tárgyakhoz hozzádörzsölnek és minden uton-módon szabadulni óhajtanak attól s ha ezélt nem érnek, lefeküsznek. Az ilyen állatok tekintete vad, légzésük, érverésük gyorsított, fülüket a közelítésnél hátracsapják és harapási vágyat árulnak el. Ezen állatok a használhatatlanság mellett még állandó veszélyt is képezvén, 30 napon belül visszaadhatók az eladóknak.

Hogy az említett tünetek 30 napon belül — az eladás után is — kifejlődhetnek, nagy bizonyításra nem szorul. Hisz elégséges, hogy a terhet vonszoló állat tulterheltség és munkája végzésére ostorral kényszerítették, avagy ha a dorongot sem kimélik, úgy a csökönnyösség rövid idő alatt kifejlődik. Ez esetben az eladó bizonyíthatja két tanuval, hogy a csökönnyösség a tulajdonjog átruházása után fejlődött ki s mivel ilyenkor a vásáron történt kipróbálás bizonyító erővel bír, azért ennek elmulasztása nem tanácsos.

Miután minden betegség, szerszámtörés, daganat ideiglenes csökönnyösséget szintén okozhat, arról is meg kell vizsgálat alkalmával győződni, hogy nem ilyenféle baj van-e jelen. A szerszám ne nyomja az állatot, ha csak lehet a feszítő zablát mellőzni kell és állandó jó indulat tanusítandó az állat iránt.

Néha tanulatlanság oka a csökönnyösségnek. Ily állatok járása nem rendes. A kanczák csekélyebb mértékben sárláskor mutatnak csökönnyösséget.

Csökönnyösséget mutat a butacsírás ló is, de öntudatlanul, a mit könnyen észre lehet venni.

A csökönnyösség a lovak gyakori hibája és mégis kereset tárgyát csak ritkán képezi, mert megállapítása körülményes, különösen ha későbbben észleltetett.

Tanácsos a jó bánásmód megpróbálása, mert ezzel már sokan ezélt érték.

A szavatossági határidő 30 nap.

Vegyesek.

A napraforgó pogácsát, mely eddigelé főképp csak tehennel értékesített azon okból, hogy olajos természetű zsirjával kiegyenlítse a szalmának a vaj szilárdságát túlságosan fokozó hatását, utabban a juhászokban is mindinkább kezdik alkalmazni, mert tapasztalták, hogy igen jó hatással van úgy az állatok gyarapodására, mint husuk minőségére; — s különösen a faggyu az, a mely miatt a napraforgó pogácsával hizlalt juhok husa előnyösen kivált a többiek közül, mert a napraforgó pogácsától lágyabb, mintegy a disznózsír és juhaggyu között középen álló faggyu keletkezett, míg azon juhoké, melyek ily pogácsát nem kaptak, a faggyu a szokásos keménységű volt.

A heremagvak vásárlása küszöbén ismételtén felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét az 1895. évi 46. t.-cz. azon intézkedésére, mely tiltja a heremagvaknak termelés céljából való forgalombahozatalát akkor, ha azok nem teljesen arankamentesek. Miután pedig, különösen vidéki magkereskedőink nem nagy mértékben veszik igénybe az arankamentesség igazolására hivatott vetőmagvizsgáló állomásokat s csakis azért, hogy régi, rossz, csiraképtelen s arankás magvakat avagy a mezőgazdaságilag káros amerikai árukat sózzanak egy-két forinttal olcsóbban a vevők nyakára, azt tanácsoljuk a heremag vásárlóknak, hogy csak oly kereskedőknél szerezzék be szükségleteiket, a hol kizárólag ólomzárolt zsákokban árulják e magvakat.

Az új szőlők adómentessége. Köztudomásu dolog, hogy az új szőlők bizonyos ideig az állami adó alól fel vannak mentve. És pedig a filloxera által kikapott és újra beültetett szőlő 10 évig adómentes, ha időközben más mívelési ág alá vonatott is; ha parlagon marad, 6 évig adómentes. A szénkénegezéssel föntartott szőlő adójának kétharmadrészt enedek el, de ezt évenként kell kérni; a direkttermő amerikai vesszővel beültetett szőlő 6 évig adómentes. Eddig az adómentességet csak az egyenes állami adóra kérhették, most azonban a közigazgatási bíróság kimondotta, hogy ilyen szőlők tulajdonosaitól az általános jövedelmi pótdó sem szedhető be.

MULATTATÓ.

Kedves fiam, a kamasz.

Irta: *Benedek Elek.**)

Kedves fiam, a kamasz, megkért, hogy álljunk háttal egymásnak, hadd lám, mennyivel vagyok magasabb, mint ő. Ez a felhívás úgy esapott le rám, mint derült égből a villám. Tetten értem magamat: én is csak ember vagyok, a legközségesebb fajtából. Im, amig kedves fiam hátulgombolós nadrágban járt, szörnyű lassunak találtam a vén idő járását, szerettem volna, ha ez a csöppség egyszerre nagy, erős legénynyé serdül, aki felvált engem a nehéz kenyérkereső munkában s most, hogy ide áll a ficzkó: mérközzünk meg apa! — úgy tetszik nekem, hogy a vén idő esunyan megréftált engem. Bizonyos, hogy az én kedvemért nem zökken ki a rendes kerékvágásból, ment, mendegélt szép csendesen, ám e pillanatban úgy tetszik nekem, mintha mégis repült volna valójában. Sebesen, mint a madár. Még annál is sebesebben. De még a gondolatnál is sebesebben.

— Hát álljunk háttal egymásnak, mondtam én. Csak azután ne tessék ágaskodni urfi!

— De apa, mit gondolsz!

Ez már nem gyermekhangon volt mondva. Kièreztem a mondanásból, a hangsúlyozásból a férfit. A férfi-virtus ágaskodását. Mintha csak azt mondta volna: de uram!

Meg is követtem azonnal kedves fiamat, a kamaszt:

— Bocsánat, uram. — Tehát ha úgy tetszik...

A mama vállalkozott a mértékhitelítő szerepére s mélabuval vegyes örömmel hirdette ki a rideg valót:

— Kedves öregem, mindössze két ujj szélességével vagy magasabb fiadnál. Egy év múlva már ez a különbség se lesz. Két év múlva...

— Ne tovább! Ne tovább!

De a mama folytatta:

— Vénülünk öreg, vénülünk.

— Azaz, hogy nő a fiam. Ez még nem jelent vénülést! Ugy-e gyerekek!

Mert ott álltak körbe-karikába a kisebb gyerekek s ezek bizonyították egy szívvel-lélekkel: nem, nem vénül az apa. Fiatal ember!

Ez a bizalmi nyilatkozat igen jól esett apai szívemnek s nagy örömben baraczkot nyomtam kedves fiamnak, a kamasznak fejére.

— No lássátok, még mindig tudok baraczkot adni.

*) Benedek Eleket most választották meg a Kisfaludy-társaság tagjává s irodalmi működését a *»Független Ujság«* mult számában méltányoltuk.

— Igen ám, mondá kedves fiam, a kamasz, — de meghajtottam a fejemet.

Kedves fiamnak, a kamasznak, igaza volt.

Végre is tudomásul kellett vennem, hogy kedves fiam — kamasz. Hogy váratlanul megérkezett az életnek ama szakába, melynek elmulását szorongva várják a szülők, az apróbb testvérek és a cselédek.

Kedves fiam, a kamasz, minden héten konstátálja hol erről a ruhadarabról, hol arról, hogy az neki szük meg rövid s minden nap, sőt vasárnap, mikor reggeltől estig itthon van, minden órában kiüt belőle valamelyes tulajdonság, a mit előtte nagyító üveggel sem fedezhettünk volna fel benne. Megdöbbenéssel tapasztaljuk, hogy kedves fiunk nem tud járni. Hosszu ugyan a lába, de három akkorát lép, mint én ma még hosszabb labbal. S mig magamfajta polgárembernél a szék arra való, hogy illedelmesen ráüljön, ő abban leli örömét, hogy hol átlépi, hol meg átuszik rajta. Sűrűbb az ugrás, mint a lépés.

Kedves fiam három éves korában oly kifogástalanul hajtotta meg magát, ha vendégek jöttek, hogy az csupa gyönyörűség volt a mi szülei szívünknek, most meg a szívünk majd megszakad, látván, hogy mely rettenetes nagy megerőltetésbe kerül fejének a bicezentése is. Azaz, hogy ki tudná azt megállapítani, mi is valóképen az ő meghajlása. A feje bicezen, az bizonyos, de úgy, mintha le akarna esni. Néha ijedten kapok feléje, hogy kifogjam, mint a leeső labdát. De nem foghatom ki, mert a fejével esik az egész teste. S erre még azt mondják, hogy esetlen! Dehogyan esetlen, mikor esik egész valójában. Hogy merre hajlik a teste ilyenkor, azt egyedül a jó Isten tudja. Jobbra is, balra is, előre is, hátra is, csak arra nem s úgy nem, amerre s a hogy kellene.

Kiesi fészünkben félesztendő a legkisebb fióka, de nem ez a ház zsarnoka, hanem kedves fiunk, a kamasz. Ahány magalában járó gyerek a háznál, a hány cseléd s ha lehetséges volna, hogy egy gyermeknek több mamája legyen, mondanám: a hány mama, mind őt szolgálja ki. A gyermekszobából keserves sirás hallatszik be.

— Mi történt?

— Bandi fellökött.

— De kérlek, kedves mama, én csak elmentem mellette.

S kívül a vallatásnál, hogy ő csakugyan nem lökte fel a kis öcsesét. Csak elment mellette.

Szakácsné, szobaleány idáig megöregedett nálunk. „Szép álom volt, hamar mult el.“ Ez a szép álom most már csak úgy válhat valóra, ha mindjárt olyan cselédet fogadunk, aki másutt öregedett meg. De egynek sincs maradása s hogy egyre sűrűbben váltják egymást öregek és folyton öregebbek, még meg is interpellál kedves fiunk, a kamasz: mama, miért fogadsz csupa öreg cselédet.

Megdöbbszentő ártatlan arczezal teszi a mamának ezt a kérdést, olyan ártatlan képpel, hogy a mama a következő alkalommal még öregebbet fogad.

Szegény mama, sokat kesereg s én nem győzöm vigasztalni, éppen ilyen voltam én is ebben a korban. A különbség csak az, hogy egyiknél tovább tart a kamaszkor, mint a másíknál.

A mi fiunknál sokáig tart, mondja a mama.

— Valóban, a mi fiunknál sokáig tart, mondom én is.

Mit tegyünk?

— Járassuk táncziskolába, ajánlom én. Ott le-simul a szögletessége. Majd udvarolni kezd egy kis leánynak, verseket ír hozzá s gyöngédebb lesz a hugoskái iránt.

— De nem akar tánczolni. Emlékszel, hogy tavaly a lábát kezdte fájlalni, a mint szóba hoztuk a táncztanulást.

— Hát én ezennel elrendelem apai hatalmam-nál fogva.

Beszólitottuk kedves fiamat, a kamaszt.

— Bandi, holnap megkezded a táncztanulást. Egy ismerősünk házánál épp most kezdik a tánczot. Csupa jó családból való gyerekek járnak oda. Te is oda fogsz jární. Ez hozzátartozik a jó neveléshez.

— Ki az az ismerős? — kérdi kedves fiunk, a kamasz.

Megneveztem. — S kik járnak oda?

Ezeket már a mama nevezte meg.

Figyeltem kedves fiunkat, a kamaszt s észre- vettem, hogy egy név említésénél gyöngé pir röp- pent végig az arcán. Ez a név nem volt közönséges név. Maga a név is már költészet. Lili! És Lili tizenégy éves lányka, szöke haju, nefelejeskék szemü.

Mondá kedves fiam a kamasz, ezt is szörnyü ártatlan képpel:

— Ha parancsolod, kedves apa, hát akkor el- járok a tánczórákra.

A mama végtelenül boldog volt. Én magam is az voltam. Hát még másnap, mikor kedves fiunk ideges gondossággal fésülte hátra a haját s szelid lánykaként állott a mama előtt: édes mamán, kösd meg a nyakkendőmet. Aztán, hogy elment kedves fiunk, szülei áldásunktól kísérve, hogy-hogynem, valami sugallat bevitt a tanulószobába. Ott leültem az asztala mellé. És lapozgattam a könyveiben. És az agg Homéroszból kihullott egy szelet papir. És azon szelet papiron egy vers. Vers, melynek ez volt a címe: Hozzá! És vala ennek az alcíme: K. Lili emlékkönyvébe. A vers, mondhatom, szép volt, nagyon szép volt: egy gyermekszív első szerelmi fohásza. S ebből a fohászból hallottam kicsendülni a bucsuzást is — a kamaszkorszaktól!

Isten veled kamaszság — üdvöz légy első szerelem!

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

A mikor bevégezte a vén Juon, egy hosszú, ima- szerü könyörgést mondott, hogy szent János, szent Mihály, szent György és a többi szentek legyenek mel- lettök a harcok alatt örökké, a fővezérre pedig a minden szentek szentje küldje le áldását.

— Szépen beszéltél! — dicsérte ismét Janku az öreget, de az nem vette észre a csufolódást. A vén Juon boldogan mosolygott örömeiben, mialatt Janku embereihez fordult.

— Köözzétek meg! — szólt hozzájuk parancsoló hangon a fővezér.

Az oláhok el sem képzelhettek mást . . . Györgyet ragadták meg, hiszen csak őt érthette a fővezér.

— Nem azt! a mást! — förmedt rájuk Janku.

A felkelők csodálkozva tekintettek a vezérre.

— A vén Juont fogjátok meg! — parancsolá.

Megkötötték a vén Juont, az öreg oláh szörnyü mondásai között. A fővezér ott állott mellette, míg el nem készültek a munkával. Aztán ilyen szavakat inté- zett a felkelőkhöz:

— Én Janku Ávrám, Dáko-Románia vajdája, es- küszöm nektek, hogy Abrudbánya feldulását soha nem terveztem. Arról nem tudtam, hanem az én nevem alatt ezek a gazemberek! — és reá mutatott az előtte megkötözve álló vén Juonra, — ezek eszelték ki e gyalázatos, keresztényekhez nem illő rablógyilkosságot!! Ezek csinálnak gyalázatot az én nevem alatt!! Rabol- nak, gyilkolnak a gazemberek!

A fölkelők elszörnyülködtek a fővezér szavain, a ki folytatta beszédét elkeseredve:

— Én harcra buzdítom az embereimet, fölkelésre szólítom a nemzetemet, hogy nyílt küzdelemben újra megalkothassuk a hazát, a nagy Dáko-Romániát! De nem védetlen városok lakosainak leölésére, nem az asszonyok, az ártatlan gyermekek legyilkolására! Most pedig mond el öreg gazember! — fordult a vén Juon- hoz Janku, — mond el, a mit tudsz védelmedre, mert te is egyike vagy azoknak, a kik piszkos lábakkal ta- postok a fővezér, a Janku nevében.

A megkötözött öszhaju oláh fölemelte szeméit az ég felé s úgy bámult a csillagok táborába, hogy a leg- szelidebb oláh szentek is szégyenben maradtak volna mellette. Arcza szent érzületet, ártatlanságot, jámbor- ságot hirdetett, míg ajkai a szentbeszédek vontatott hangján, reszkette ejtették a szavakat:

— Hogy a legszentebb hitü román nemzet vért onthasson hazájáért, tetszett a mindenségek Urának az ő szent seregeit népéhez segítségül küldeni, hogy az az ő áhíthatos buzgó népe harcolna vitézül, maga pedig elszenderedék, hogy ne lászson, ne halljon és kijelentette az ő szent szolgál, pátriárkái és papjai által, hogy a mindenek Ura, a szentek szentje elszunnyadt, nem látja, ha talán vért ont az ő szenthitü román népe, nem fog tudni róla, mert . . . hat hónapig alszik az Isten! . . .

Janku borzalommal hallgatta ezt a rablás és gyilkolásokra kitalált szent palástot. Ezzel takarják le tehát a keresztények lelkét, hogy alatta képes legyen a legaljasabb tetteket véghezvinni, lelkifurdálás nélkül. Az öreg oláh folytatta:

— A miket teszünk, a mi vér elfoly az alatt a hat hónap alatt, nem fogja soha számon kérni az a legfelsőbb, dicső Ur, ki szereti legbuzgóbb népét, s

látva harezait, lehunyta szemeit és nem látja, nem akarja látni tetteinket, hogy ez az idő eltelve, szemei előtt a régi igaz nép legyünk . . . hat hónapig alszik az Isten! . . .

A vén fehérhaju Juon oly áhitattal bámult a esillagok közé, mintha ott látná az Istent trónjában hátra dülva szunyadozni s szent Mihály arkangyal köntösének szélével letakarva.

Janku, a fővezér összeborzadt. Az ámitásnak ezt a nemét sohasem hallotta még keresztényektől. Maga elé nézett néhány másodpercig némán, s azalatt a vén Juon úgy felforgatta szemeit az ég felé, hogy szemgolyóinak csak a fehérje látszott.

— Vancsa Györgye! — szólítá a fővezér.

— Parancsodra állok domnule! — s előlépett az ifju legény.

— Egydeül te vagy, a ki a Janku nevét nem gyaláztad meg, sőt szenvedtél érettem.

— Kötelességet tettem domnule.

— Jól viselted magad!

— Helyemben más is azt tette volna.

— Te érted azt, hogy mit teszen a más neve alatt égetni, rabolni, gyilkolni! Itélj az öreg felett!

— Engedd hinnem, oh domnule, hogy nem büntetési parancs ez rám nézve . . .

— Nem! Ez bizalom benned Györgye.

— Akkor bocsásd el ezt domnule. Vannak itt nálamnál érettebb koru, tisztességes öregek, a kik hivatva vannak itélni a vén Juon fölött. Azok tegyék meg azt.

(Folyt. köv.)

Képiinkhöz.

A leskelődő. Panna az orsó mellől kikitekintget az ablakon. Ugy látszik, vagy vár valakit, vagy a szomszédba várnak valakit, akit pedig tán Panna is szívesen látna. No! pletyka lesz ebből bizonyosan. A szomszédba csinos barna fiatal ember megy be ajtót nyitnak neki, szívesen fogadják; Panna meg feláll az ablak melletti tuskóra és majd megveszi nézésével ezt a szíves vendéglátást, mert leolvasható Pannának az ábrázatjáról, hogy ő is szívesen fogadná azt a pörge bajszu legényt, aki ugyan a szomszéd lányba botlott bele. No, pletyka lesz a dolgból! holnapra már meg-tóditja Panna ezt az egész történetet.

Betűtalány.

$\frac{v}{o} \frac{v}{v} Y \frac{haja}{va} APir \frac{osal}{ma} \begin{matrix} a & a \\ a & a \end{matrix}$

A megfejtők között egy regénykötetet sorsolunk ki. Megfejtési határidő: márczius 4.

A „Független Ujság“ 7. számában közölt betűtalány megfejtése:

„K o r o n a.“

Helyesen fejtették meg: Cséplő Mariska, Vörös Janka, Krucsó Margit, Csillag Ágnes, Nagy Eszter, Csizsár Katicza, Nikodem Vilma, Schwa'm Mariska, Wukellich Elza, Faz Gézánt, Marits Juliska, Német Irma, Lakatos Sámuelné, Seprenyi Mária, Polgár Terézia, Lévai Balázné, Tóth Teresi, Bánkövy Annuska és Erzsike, Palánki József, ifj. Kircsy István, Mészáros Mihály, Sényi János, Kerekes József, Deutschmann József, ifj. Szathmáry Szador, ifj. Boros Péter, Solyom Ferencz, ifj. Brunner András, Korodi Imre,

Bugyi P. István, Győrey Vince, Ferenczi Vince, Balázs János, Baráth János, Takács András, Huszár András, Abonyi Katholikus Munkás-egylet, ifj. Ollos Ferencz, Kása Károly, Barkóczy András, Balázs János, Boz Sándor, Bágyoni Imre, Seres György, Lehotzky András, Akantisz Gusztáv, Gáll Károly, Szakács József, Medveczki István, Monna Károly, Gajda József, Rónai Katholikus Olvasókör Uj-Kigyós, Mercz Károly, Gál András, Márkus Imre, Kreiner Mátyás, Vajda János, Bugány István, Komli József.

A sorshuzásnál *Schwa'm Mariska* kisasszony (Baja) jött ki elsőnek, kinek a kifizölt jutalomdíj gyanánt Mrs. Hungerford, „A kis hőbortos“ című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Kiss József Henrik urnak. A községi előljáróság köteles a telekkönyvileg átruházott ingatlanokat a hitellekkönyvi átruházó végzés átvételétől számított 14 nap alatt a földadókataszterben, a felek közbenjötté mellett az átvevőkre vezetni s a következő évben a földadót is ezek terhére irni elő. Ha a fenforgó esetben az mindekkorig meg nem történt, tessék a telekkönyvi végzést s a közjegyzői okiratot az előljáróságnál bemutatni s a rendezést követelni. 2. A tenyészállatok megvizsgálása a megyei törvényhatósági bizottság által kijelölt, s előre kihirdetendő napon és helyen ejtetik meg a tenyészállatvizsgáló-bizottság által — és pedig díjtalanul — ha azonban valamely állattulajdonos a házában kívánja az állatvizsgálatot megtartani; tartozik a bizottság napidijait és utiköltségeit fedezni. A tenyésztésre használni kívánt apaállat felülvizsgálása és a bizonyítvány kiadása az illetékes járási szolgabírónál kérvény útján kérendő. A küldött okmányt visszaszármasztattuk. — **Kerekes József urnak.** Hogy atyját a hagyatéki ingatlanok hasznélvezete megilleti-e vagy sem, és hogy a közösből vett 9 hold föld kié legyen, azt csak a hagyatéki eljárással lehet megállapítani. Ha tehát anyjuk hagyatékát még nem tárgyalták, a hagyatéki eljárást kell kérni, ha pedig már tárgyalták, akkor a bíróság már intézkedett és ahhoz kell magukat tartani, ami a hagyatékot átadó bírói végzésben foglaltatik. — **Seres György urnak.** Tessék árjegyzékért az alábbi gyároshoz fordulni: Bruchsteiner és fia cs. és kir. szab. bádogplakátgyár, VII. Damjanich-utca 35. sz. A gyár az árjegyzéket készséggel megküldi s abból választani lehet. — **Gulyás István urnak.** A letelepedési díjat, melyet a megyei szabályrendelet jóváhagyott, köteles megfizetni, tekintet nélkül arra, hogy a községben hosszabb ideje tartózkodik, mert hogy eddig nem kívánták, az csak az előljáróság elnézéséből eredhetett. — **Bágyoni Imre urnak.** A Majerfi Zoltán-féle permetező anyag jobb, mint a közönséges rézgálicz, mert a Majerfi anyaga czélszerűbben van már előkészítve, míg a rézgálicz az előbb még bibelődni kell, hogy a permetezésre alkalmassá váljék. — **D. J. urnak.** Tenyésztésre a plimat és a langsan tyukot ajánljuk. A bráma nagyon kényes. Legjobb, ha bemegy a kolozs-monostori gazdasági tanintézetbe, a mely önhöz közel van és ott mind a három fajtaról, a melyet ott tenyésztnek, közvetlen tapasztalás útján szerezhethet fölvilágosítást és mindjárt magállatokat is beszerezhet. — **Palánki József urnak.** Forduljon kérdésével a „Borászati Lapok“ szerkesztőségéhez (Budapest, IX. Üllői-ut 25.), ott a legjobb felvilágosítást adják. Tudtunkkal ujabban az Aschenbrandt-féle kénport ajánlják a legjobban. — **Krausz Pál urnak.** Kérdésére lapunk legközelebbi számában kimerítő cikket fogunk közölni. — **1345. számú előfizető.** A felmondást tegye meg mielőbb. A dolgot úgy kell érteni, hogy a befizetéseknek egyharmadát vonja le a társaság és önnök kétharmadát fizeti vissza. — **H. M. B. urnak.** Kérdésére legközelebb kimerítő feleletet fogunk adni. — **Sorsjegyekről.** H. M. Baja, K. J. K.-Hegyes, B. T. Mezőberény, O. J. Moholy, V. M. Veszprém, H. J. Istváni, Gy. J. Karántsebes, V. J. Ujszász, M. J. B.-Szt.-Tamás. Sorsjegyeiket nem huzzták ki.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen Julius és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

MAGYAROKN ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJÓBB NIKNEVŐ ÓRÁNYLÉTE

BRAUSWETER JÁNOS
 SZEGEDEN 1847.

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. CHRONOMETER- ÉS MŰKÖRÉS. FŐLTALÁLÓJA AREMONTTOIR INGAORÁKNAK STB. STB. JAVÍTÁSOK 5-ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT

ÓRÁK ÉKSZEREK
 10-ÉVI JÓTÁLLASSAL

RÉSZLETFIZETÉSRE
 KÉPES ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Glichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto-) typia, fametszet stb. útján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legsebbebb és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

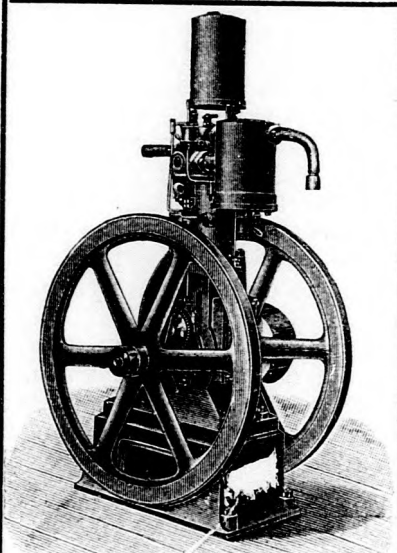
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

BUDAPESTEN.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

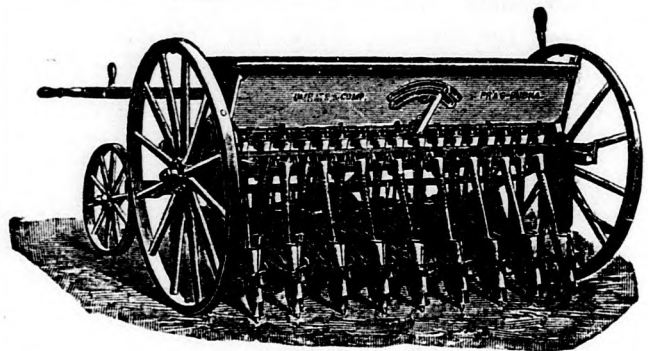
petroleum és benzin
 lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
 rendszere.)

adómentes ásványolajjal a legolcsóbb hajtóerő.

Hatósági engedély nélkül bárhol felállítható. nem tűzveszélyes, egyszerű, tartós szerkezetű, gépészre nincs szükség.

Árjegyzéket kívánatra küldünk.

Sorvetőgépeket

a legújabb és legjobban bevált szerkezetben, egyetemes- és többvasu ekéket páncélacél-kormány-lemekkel, boronákat, hengereket, konkolyozókat, gabonatisztító-rostákat, cséplőkészleteket kézi-, járgány- és gőzerőre, nagy választékban és jutányos áron szállítanak

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosok

Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Árjegyzékkel és költségvetéssel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

U. i. Saját gyártmányú fűkaszálók és marokrakó aratógépek külön szerkezetben jutányos áron.

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Ferencz-körut 30. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béia cs. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. Tetétleni Ármán ügyvéd, Tahy István cs. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50.000.000 frnyi kölcsönt
szavaztatott meg.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár

részvénytársaság:

**szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések**

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kíséző nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferenczváros.

Levél-, sürgöny, telefontelefon: „Vásárpénztár—Budapest.”

A világ legelső és legnagyobb kaszagyára, mely minden kiállításon kitüntette lett, mely a
mult évi londoni kiállításon is **nagy aranyérmét és diszoklevelet nyert:**

A „Sohr Szent-Antal“ kaszagyár!

melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője

Sohr József

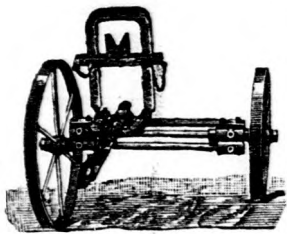
SZILL, (Somogy megye).

100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent Antal“ ezüstacél-kaszát tud
előmutatni.

200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 db közül 5 rosszat tud előmutatni.

A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát **senkitől ne vásároljon és ne ren-
deljen**, míg fenti hírneves ezégtől egy képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld. —
A „Szent-Antal“-kaszagyár minden kaszáért minden tekintetben jótállást vállal és a meg nem felelőt (tapasztalatból tudjuk,
hogy 1000 közt sincs egy rossz) díjmentesen egy új kaszáért kiesérel, 5 drb rendelésnél a postaköltséget a kaszagyár
fizeti, 10 darabnál a postaköltséget is fizeti és egy kaszát ráadásul ingyen küld. — Gyűjtőknek kedvezmény! — Sok ezer
hála- és köszönő-levél, ép úgy utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésére.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon!

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállításon „új és figyelemre méltó” jelzővel kitüntetve.

Szab. kétfengelyű „Bóni” eketaliga.

!! Legújabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopik, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.

Budapesten: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Alkotmány-utca 31. szám.)

Bächer és Melichar czégnél (VI. Nagymező-utca 68.)

➤ Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk. ➤

Világhírű erfurti magvak

Budapesten kaphatók

Radwaner és Rónai

magkereskedésében, V., Nádor-u. 8.

J. C. SCHMIDT erfurti magtermelő német es. udvari szállító

magyarországi főraktánában.

Ugyanott gazdasági vetőmagvak, fűmagvak stb. a legkitünőbb minőségben jutányosan beszerezhetők.

— Tessék árjegyzéket kérni. —

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-²/₅ TÁRSASÁG)
ezelőtt PFANHAUSER AG.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

➤ **Szuperfoszfátot,** ➤
kénsavas-kállt, kénsavas-ammont, kovasavas-kállt (dohánytrágyázásra)

kénport, (legfinomabb = 78% Chancel oidium ellen)

r é z g á l i c z o t 98—99%

legelőnyösebben szállít a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)